

- D:c 4. Historia om en inspektor.
D:i 5 Svea fisar /väderspänning /
H:c 6. Orlovssedel /skämt./
" 7. Lönsedel " "
" 8. Städjebrev " "
" 9 Auktionskungörelse. /skämt/.
" 10 Orlovssedel "
H:r 11 Han som slog hustrun med Guds ord.
I:a 12 "I Januari månad ..."
I:b 14 "Adertenhundrafemtio två..."
" 17 "Ja nog så var jag viller..."
" 18 "Med utslitna byxor..."
" 19 "Det var en gång en gammal skräddare..."
" 20 "Veckans dar di ä långa å tonga..."
" 21 "Bakom Landskrona..."
" 22. "Hur kan ni kristna människor begära..."
" 23 "När jag var liten dräng..."
" 24 "Vad är det för busarer..."
" 25 "Träffar du Malena..."
" 27 "Skål du klara aftonstjärna..."

I:d⁶⁸ Arbetsvisa från Löberöds mosse.

I:f⁶⁸ "De va po den ti'en..." /ramsa/

I:h⁶⁸ Gåtor.

I:i⁶⁵ Ordstäv m.m.

J:g⁶⁹ Tobak i likkistan.

I:b²⁷"O, Gud jag arma flicka..."

I:b²⁸Jungfruns aftonbön.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

I:b²⁹Skomakaren till sin fästmö.

"³⁰"Gi hin i longa pauga..."

I:c³²"O stanna yngling se dig för..."

"³³"Ack Wilhelm lille..."

"³⁴"I Hurva där är tiden svår..."

"³⁵"Jag gick mit ut en afton till att dricka..."

"³⁶"Hästar frusta..."

"³⁸"Två flickor de växte..."

"³⁹"Fröken Agnes..."

"⁴²"Förr i ungdomsåren ägde jag en vän..."

"⁴⁴"O, vad sorg och vad smärta..."

"⁴⁶"Imis måne..."

"⁴⁷"En visa jag vill sjunga om ett förfärligt mord..."

"⁴⁸"Ett minne ifrån Björkeberga..."

"⁵¹"Uppå sjöens klara spegel..."

"⁵²Andrés nordpolsfärd.

"⁵³"Var tyst, var still du bölja blå..."

"⁵⁴"En rallare, en rallare..."

"⁵⁶"Jag är en ung och fattig dräng.

"⁵⁸"Varför skall gesäller ständigt ut och vandra..."

"⁵⁹"I Trelleborg..."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Historia om en
inspektor.

Historia om ⁿ
inspektor.

Det är ju känt att åtminstone förr brukade inspektorerna på gårdarna stjäla så mycket de kunde från ägarna. Min far berättade, att en gång var det en inspektor, som lämnat ett par stövlar till lagning hos en skomakare. Ett par dagar efter den tid, hantverkaren lovat återlämna stövlarna, kom hans pojke med stövlarna till inspektoren, som grälade på honom, därför att han inte kommit förr. Pojken svarade: "Ja ska säga spektoren

att den hantverkare, som inte ljuger,
han inte duger,
å den spektor som inte stjälar,
han mår inte väl."

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Svea fisar."

"Svea fisar."

Far berättade, att förr var det ett vanligt skämt i synnerhet bland bönderna, att när de kände, att "en kom de knäppte ned byxorna. En annan strök eld och satte till och ett blått sken syntes. Detta kallades "svea fisar" och utfördes under skratt och mustigt skämt.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Orlovssedel.

Orlovssedel.

Att pigan Anna Maria Färnsdotter varit i min tjänst i 1 år, på 11 månader när, och därunder varit flitig i matfatet och mån-om att stå i porten och hövlig mot karls- personer och ärlig mot sig själv, till vilket hon till det bästa rekommenderas.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lönsedel.

Lönsedel.

Lön te vöjtepaugen N.P.Pivare:
Som lön ska han ha 6 söltna da i ugan å den sjunde
madfri, en skaftalös kniv, som inged bla e ve å en
dito ske, så många par träskor, .an slider närr han
sover å fritt lyse närr solen sken.

Sibbaboda d.30 elfte febergusti arton-
hunda kallt.

Per Skrane.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8.

Städjebrev.

Städjebrev.

Härme fäster ja vöjtepaugeⁿ Nils Niklasson i min
tjenst ifrau den femtene april å ti den femtene atober å som
lön ska han ha

1 tunna ru å

7 tunner ajnor.

E där korn i har han rätt å lov ad kasserad'.

Pantofflor satta po taged å

faur födda i joren å

en kappa to /ull/ sådd i ligaste lennböjsejoren.

Jonas Persson.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

9.

Auktionskungörelse.

Auktionskungörelse.

Nästa torsdag, den 17 i Tor, låter arvingarna efter professor Domling i Vomb försälja hans lilla lösöre bestående av sylar och prylar, halmsåg och trävaror, därjämte ett vitt skinn av den svarta katten, 7 par bräskor ifrån Vomb, 100 säckar förstulna ögonkast och 2 stycken fyllda med tårar, 2 länsmansnäsor med gott väderkorn, snusdosa och konteläs och 50 års gamla mödomar.

Säkre och kände köpare erhålla 1000 alnar med delation, men stackare, krymplingar och jäkelskap skall betala vid första påfordran.

Norra Rörum som ovan.

L.I.P. Syltengren.

Auktionsförvaltare.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

10.

Orlovssedel.

Orlovssedel.

Lilla Lisa med ringa medel
begär sin orlovssedel,
lite horar men inte stjäla,
är bred i gången och ligger väl.
Hon har ett barn och önskar flera
till vilket jag till det bästa rekommendera

Vittseskolk d. 31 Febr.

Jöns Trölsson.
Brännare.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Han som "slog hustrun
med Guds ord".

Han som "slog hustrun
med Guds ord".

Min far berättade, att i hans hemförsamling⁸
var det en man och hans äkta hälft, som alltid brukade kiva
och slåss. En dag kom prästen för att förlika dem.

"Han slår me", sa hustrun.

- "Men bara me Guds or", svarade mannen.

Det tyckte prästen inte var så farligt.

"Men de har både träparmar å mässings-
beslag, goa pastorn", sa kvinnan.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12

I januari månad
i Sigtuna församling
där drunknade en skräddare
vid kanten av en sjö
för tjolahoppsan stoppsan
tjomelitta lej.

Han hade vatt i staden
och köpt en liter brännevin.
Han kunde ju aldrig ana
att detta blev hans död
för.....

Så gick han ner till stranden
att försöka sina skridskor.
Han kunde väl aldrig ana
att isen var så svag
för.....

Men si jäkelen var framme
och knackade hål på isen,
och skräddaren damp i hålet
och drunkna som en katt.

2259

13.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Nu ligger han på bottnen
och ser de stjärnor blänka.
Så viftar han med kalla näven:
"adjö min fästemö."

Hans fästemö Johanna
hon sörjde sig fördärvad.
Men nu så är hon gifter med
skomakaren i byn
för tjolahoppsan stoppsan
tjomelitta lej.

3379

14

Adertonhundrafemtio två,
hopp sulalulalulialej,
änna jag mig till Stockholm att gå,
~~hopp...etc.~~ *hopp sulalulalej*

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När som jag kom på gatan fram,
hopp...etc.
möter mig där en stadsmadam,
hopp...etc.

Hon traktera mig,
hopp...etc.
med öl och brännevin,
hopp...etc.

Lustigt jag var där, i åtta dar
hopp...etc.
~~ixåttaxär~~, ville hon hava mig till barnafar
hopp...etc.

Stämde hon mig inför lag och rätt,
hopp...etc.
pliktade jag riksdalerna sex,
hopp...etc.

Domaren frågade mig,
hopp...etc.
"Huru många flickor har du gjort uti år?"
hopp...etc.

2679

Svarade jag som sant var och rätt,
hoppulalululialej,
"Det kan väl inte angå dig",
hopp...etc.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Domaren frågar ju mig,
hopp...etc.
"Huru många gossar har du gjort uti år"
hopp...etc.

Det kan jag inte räkna så fort,
hopp...etc.
annars tror jag det var sjuttiosju,
hopp...etc.

Lustigt jag mig till kyrkan ock gick,
hopp...etc.
alla mina flickor efter mig gick,
hopp...etc.

Klockaren vill alltid vara med,
hopp...etc.
ställde fram en liten skampall för mig,
hopp...etc.

"Syndare fall nu på knä,
hopp...etc.
Aldrig ha vi funnit maken för dig"
hopp...etc.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16

In kom gamle svarte Jeppa Knud /prästen/
hopp...etc.
läste upp en liten skambön för mig
hopp...etc.

Lustigt jag mig från kyrkan gick,
hopp...etc.

alla mina flickor efter mig gick,
hopp...etc.

Med uppstruket hår och flaskan vid lår,
hopp...etc.
rätt som vi går så tar vi oss en tår,
hopp...etc.

Ja nog så var jag viller, ja viller var jag nog...

Ja nog så var jag viller, ja viller var jag nog
ja nog så var jag viller, ja viller var jag nog,
jag gick åstad och fria,
trallalalalala...
förrän en unger pia
jag den gamla käringen tog.

Hon hade några penningar och även en revers
hon hade några penningar och även en revers,
så hade hon en ladugård
trallalalalala...
med rutiga kalvar och randiga kor
och en gammal spattiger häst.

Nu ångrar jag de smulor, som jag av henne fått
nu ångrar jag de smulor, som jag av henne fått,
förty eljest är hon fuler
trallalalalala...
i syna är hon guler
och näsan skiner blå.

6289

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

18

Med utslitna byxor och rocken på stampen...

Med utslitna byxor och rocken på stampen
och pjäxor som kämpa den yttersta kampen,
men livade droppar de vill jag ha,
sjung hopp falleralla, sjung hopp fallera

Nu är jag husvill sen krögarfar, den Satan,
den mig tog och sparka så fort ut på gatan,
Nu likväl jag sjunger och är livad och gla,
sjung hopp falleralla, sjung hopp fallera.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

19.

Det var en gång en gammal skräddare...

Det var en gång en gammal skräddare
som inga barn hade
trallalalalala....
så to han en fölunge o la på sitt knä
trallalalalala....

Och vyssa lulla lulla
och långa ben har du,
får du leva länge
blir du lik din far.

Veckans dar di e långa å tonga...

Veckans dar di e långa å tonga
allt forr en stackals bonnadräng,
Han har mödor som e svåra å tonga
hela dan oppo ager å po äng.
Men nårr han sin po jordeskvällen
te gräbban sin fick gau
då va han jädans så glaer ändå,

Bakom Landskrona...

Bakom Landskrona där ligger ett hus
emellan berg och dalar,

Så många som vill ha sitt äktenskapsbetyg
så skall de sig dit anmäla

för de hu hu hu, för de sen och sen och sen
för de husen äro så måla

och flickorna gå där och vråla,

Och sen sy och så så sy och så pirr och pirr och x
och så syper vi oss fulla, pirr

sen ligger vi i sängen och rulla.

Hur kan ni kristna människor begära...

Hur kan ni kristna människor begära
ad en dräng ska slida som en oxe hela dan
om ente han ä full ä stinn i maven.
Ä får ja ente mad au jär så mied ja vill ha
så fluttar ja ti oktober
ä tar tjänst i Longa sta.
Se så nu har I hört min hjartas maining.

Ä nu ä ja så själagla,
för husbonnen ved va en skånsker dräng behöver.
Nu ska ja kränga i me så ja mår rektet bra,
näggu om där ska ble en enda smola över.

Sin ska ja ud ä grova ä de ska gå me gläns,
i maron ä de sönda
då lorvar ja te dāns
ä hottar stövlasintjorna i taged.

När jag var liten dräng...

När jag var liten dräng
och skulle ut och fria,
så mötte mig en käringafan,
jag trodde det var en pia.

Den första natten vi lå ihop,
så kysstes vi och klappas.
Den andra natten vi lå ihop,
så betes vi och nappas.
O aldrig, o aldrig fick jag nattaro
för käringen,

Den tredje natten vi lå ihop,
så bet hon mig i näsan,
Där gick hela år omkring
jag kunde inte fräsa,
O aldrig o aldrig fick jag nattaro
för käringen,

Den fjärde natten vi lå ihop
så bet hon mig i örat,
Där gick hela år omkring
jag kunde inte höra,
O aldrig o aldrig fick jag nattaro
för käringen.

Fragment av visa.

Fragment av visa.

- "Vad är det för husarer som ligger uti vår säng?"
- "Det är ju två mjölkpigor, som mor har skickat mej."
- "Mjölkpigor med mustascher a ha ha".
Jag är en man av världen det börjar jag förstå.
- "Vad är det för stövlar som står invid vår säng?"
- "Det är ju två mjölkbyttor som mor har skickat mej."
- "Mjölkbyttor med sporrar på a ha ha."
Jag är en man av världen det börjar jag förstå.

.....

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

25

Träffar du Malena...

Träffar du Malena
ifrån Statten
så säj de te'na
att hon har sträckt en sena
emellan bena.

Träffar du Malena
helt allena
så säj de te'na
att ja vill ente se'na
emellan bena.

2259

26.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Dryckesvisa.

Dryckesvisa.

Skål, du klara aftonstjärna!
Vi tager dig så gärna
som katten tar en mus.
O, Gud give det vore
en fjärdingsväg till bonns!

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

27.

O. Gud jag arma flicka...

O, Gud jag arma flicka,
min mödom har jag mist.
I skogen har jag varit
och hängt den på en kvist,

Den kvisten var ej lång
men tämmeligen tjock,
i roten var han luden
och "skalled" till sin topp.

Skämtvisa.

Jungfruns aftonbön.

Skämtvisa.

Tänk o Gud på flickor alla
men på mig i synnerhet.
Värdes mig i brudstol kalla
utav ren barmhärtighet.

Ären komma, ären gå,
ingen man kan jag än få.
Andra flickor kan få många,
jag kan ingen enda fånga.

Skämtvisa.

Skämtvisa.

En skomakare till sin fästnö:

Du är min syl, du är mitt läder,
du är min vilas trebensstol,
På dig jag tänker uti alla väder,
som beck jag smälter för ditt ögas sol.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

30.

Gi hin i lora^g pauga
å tro me po mitt or
forr allti e di ude
po nåt slavs tosafor
forr trettan sjung fattera
fatti jockomalej forr rickan skollian dej,
forr allti e di ude
po nåt slavs tosafor.

Å tillia po maronen
nårr klockan slagit ni
så stija di opp au sängana
forr ad maven föa gi,
forr trettan sjong fattera
fatti jockomalej forr rickan skollian dej,
så stija di opp au sängana
forr ad maven föa gi.

2259

31
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Å nårr di bliver sultna
sin gaur di å eder mad
pantofflegröd å revelsben
å tjyd i stora fad
forr trettan sjong fattera
fatti jockomalej forr rickan skollian dej,
pantofflegröd å revelsben
å tjyd i stora fad,

Sin borjar di å dricka ponsch
å sidder å pratar skoj,
sin spankelerar di gadorna kring
å känner po grebbornas tøj,
forr trettan sjong fattera
fatti jockomalej forr rickan skollian dej,
sin spankelerar di gadorna kring
å känner po grebbornas tøj.

O stanna yngling, se dig för, när du väljer dig en vän...

O stanna yngling, se dig för, när du väljer dig en vän,
så att ingen stör friden och förkränker kärleken.

En man ifrån Stockholm vänder, det rasar i hans själ,
svarta sjukan honom bränner, han gör slut på vännen kär.

Sedan går han in till staden för att vapen skaffa där,
han köper kniv, han sedan hastar, ty han endast mörda vill.

Han till spinneriet vaktar, liksom ulven på ett lamm
Alma Holmquist honom betraktar, ty han är riktigt upprörd av
harm

När de gått en bit på vägen hon anade intet alls,
hon stannar störd, hon blir förlägen, ty hon blev sårad i sin
hals.

"Skall du inte livet skona?", beder Alma gråtande.
"O nej, o nej", så Axel svarar, "nån försoning ges ej mer".

Han liket ur vägen kastar, sedan går han in till stan,
han till fiskalen hastar: "Si ja har mördat i denna dan".

Axel han blev genast gripen, förd i fängelse på samma dag
där får han sitta inom fängslets murar tills hjärtat slår
sitt sista slag.

"Skall jag icke få försoning av min Gud och Frälsare,
skall jag icke få min boning i de ljusa salarne?"

Ack Wilhelm lille, ack Wilhelm lille...

Ack Wilhelm lille, ack Wilhelm lille, ack minns du inte
den första gång uti min faders ringa boning
den första gång jag blev bekant med dig.

Uti min faders ringa boning, ja, där var tiden
ju aldrig lång, där visste jag av inga sorger
ej heller utav någon motgångsvång.

När som jag bortgick från min fader
ja, ut att söka mig själv om bröd,
där mötte mig så många faror
och sedan jämte har jag lidit nöd.

Där mötte mig en så falsker gosse,
han sökte till att bedraga mig,
han drog mig ut i vilda skogar
ja, ut i skogar bland de vilda djur.

Ja, mina vänner de äro många
men få är utav dem som känner mig.
I glädjen har man många vänner
men ganska få uti motgångsvång.

Evad du gör eller vad du lagar
så lagar att du har en trogen vän,
ty snart förgår dina ungdomsdagar
och ack, de kommer aldrig mer igen.

I Hurva där är tiden svår...

I Hurva där är tiden svår
för alla pågar till Löberöd går
för i Hurva där är så ont om kvinns
men uti Löberöd där många finns.

Och till stationen de anlända hit
och alla flickor de samlas dit.
Där spörjs om kärlek och sådant där:
"Var har du varit min käre Pär?"

Som de ju nu gå här och vandra
de bliva törstiga de som andra
och för att svalka sin torra mun
de går på torget och dricker brunn.

Att lapa mycken sån där likör
de bliva glada i sitt humör.
I sådant lynne som de nu är,
då Otto tager om "Hackan" kär.

Och Ellen hon en bagare har,
det tycks ju vara en ordentlig karl.
Men allting går det ju till på tok
det tycker självaste mamsell Krok.

Och Pär han är uti ett jäkla tvång
att hava Emma varenda gång.
Alllura pojkar tycks hon förstå
och listig är hon som ormen grå.

/Ovanst. brukade för ungefär 30 år sedan sjungas i Löberöd/

Jag gick mig ut en afton till att dricka...

Jag gick mig ut en afton till att dricka,
vid Gullbergs bro, där bor en vacker flicka.
Hon bad mig ligga och kyssa, smeka
för punsch och vin som vatten flyter in.

Här samlas folk av alla slags nationer
och ynglingar av alla profetioner.
Ogifta männer är flickans vänner,
när var och en hon träffar helst allen.

Ack lilla ros, ack om jag såg dig sitta
i stadens rangeri och genom gallret titta,
det stora gula, dock ej så fula,
sjung här din sång, när tiden gör dig lång.

Må änglar bära dig på sina händer
utav de änglar som polisen sänder,
där dig omgiva, din tid förbliva
och bära dig i kretsen inom sig.

Hästar frusta, bjällror klinga,
gäster samlas, bruden står
myrtenklädd men blek som döden,
hon liksom en vålnad går.

En hon älskar, den hon får ej,
en hon hatar, ingen mer.
Han skall dock bli hennes make
hon åt honom handen ger.

Hon har lovat troget älska,
varför skall hon ljuga så
varför skall väl munnen tala,
det ej hjärtat kan förstå?

Far och mor de ha så velat
länge nog jag nekat har
avgrundstankar av en yngling
som förut ej fallen var.

Dansen går i yra virvlar,
mångens kind i fägring står,
brudens blott den är som älskan drivan
osmält i den kalla vår.

Men då träder fram en yngling,
bjuder bruden upp till dans.
Då på hennes kinder uppstod
rosens fägring, liljans glans.

Dansen slutar, händer tryckas,
öga djupt i öga ser.
"Nu för denna gång den sista
och det skall ej hända mer.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESBOK

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

37

"Nu för denna gång den sista
lindar jag kring dig min arm.
Våra vägar måste skiljas
fast vår kärlek är så varm.

Vår och sommar äro flydda
hösten ren sår gula blad
på de törnbeströdda hyddor,
husen i de dödas dal."

Ebba Brahe dignar neder
uti Adolfs famn som brud.
Lik en ros som är avbruten
låg hon i sin vita skrud.

Två flickor de växte i jordlivets vår...

Två flickor de växte i jordlivets vår
till föräldrarnas glädje och tröst.
De växte tillsamman från år och till år
som ungmör så växte de upp.

En dag när de gingo att höra Guds ord,
sitt löfte åt altaret ge,
de skulle ju båda till nattvarden gå
med Frälsaren knyta förbund.

En båt med ett segel vid havsstranden låg,
en dag gingo båda ditut,
men kantrade snabbt på lurande våg
och snart hördes nödrop och skrik.

Den ena var lycklig att simma i land
den andra hon ropar och ber,
och högt över vattnet hon sträcker sin arm
och ropar: "Jag orkar ej mer."

En bår nu med kransar och blommor och blad
till altaret nu bäres fram
och sorgsna föräldrar nu vattna den grav
som de båda nu vila uti.

Fröken Agnes uti dystra drömmar går,
i nattens stillhet ingen ro hon får.
Fastän fint i rummet, hon i siden klädd, ~~hennes sömn~~
hennes sömn den flyr ifrån spetsrik bädd,

Uti nobla kretsar uppå bal och fest
fröken Agnes måste vara med som gäst.
Hon låtsar dansa fastän ingen ser
att hjärtat blöder, fastän munnen ler.

Hon suckar ömt, en tår på kinden rann:
"Varför blev jag ej fattigt född som han,
att vara fattigt född, vilken härlig lott
mot att rik och flärdlös bo i gyllne slott.

Torparsonen Gustaf jag ej glömma kan,
sex år har flyktat sedan han försvann,
ej ett ord till avsked, ej en enda rad,
kanske han vilar i den kalla grav.

Eller har han stupat i en strid så het
av nöd och armod, ack, vem vet, vem vet?,
eller har han glömt den lilla flickan som
till hemligt möte med honom ofta kom?"

Så hon satt i kvällens tysta aftonstund,
när som hennes fader kom på hennes rum:
"Ack kära Agnes, nu di fader gläd
och om några veckor dig i brudstol kläd."

Grev Reinhold var härom dan på strand
han anhöll då om min dotters hand,
han är rik och mäktig, bildad och förnäm,
han nog kan bliva dig en trofast vän."

Hon svimmar först, fattar sedan mod:
"Ja visst är du för mig en fader god,
men förlåt att jag mig inte gifta vill
och aldrig höra greve Reinhold till."

"Bortskämda barn", ropar fadern vred,
kan ni ej som andra följa tidens sed.
Det är ej för snart din frökentid tar slut,
det är din plikt att lyda utan prut".

- "Det är min plikt att lyda känslans röst
en annan vän jag har uti mitt bröst.
Befall mig gärna jag i döden går,
för den jag älskat sen min barndoms vår,

Greve Reinhold ej mitt hjärta vinna kan,
för penningar säljer jag ej min hand,
genom guldets ej någon lycka vanns
och smärtan gömmes under flärd och glans."

Hon satt uti kvällens ensamhet,
den strid hon stred, hon endast själv det vet
men innan fågeln bådat morgonstund
hon klädd och färdig stod på fädernas rum.

Hon stammade: "Min fader, tack, förlåt,
att jag ej binda kan min själ, förlåt,
förlåt den sorg jag nu vållar er,
förlåt, förlåt, vi skall ej träffas mer.

Jag reser nu långt i fjärran land,
där ett okänt öde nog om mig tar hand.
Jag reser nu dit vännen rest förut,
kanhända där min frökentid tar slut.

Farväl mitt hem, du gamla stolta borg
vars murar endast döljer kval och sorg.
Farväl I salar och du gamla lind,
jag hälsning sänder er med himlens vind."

Fröken Agnes kastar sig i vattnet djupt och sunt,
på Gustaf tänker hon i sista stund.
Hennes själ har flyktat till himlen opp
och ur vattnet drages hennes döda kropp.

Förr i ungdomsåren ägde jag en vän
en vän så skön som våren, men ack, vad är väl den.
Höstens kalla vindar bröt, tog liljan av
och de späda stjälkar lades ned i grav.

En afton satt vi så förtjusande,
tätt intill min sida satt min älskade,
ingen jordisk smärta störde då min håg,
när som till mitt hjärta lilla vännen låg.

Edvin går därborta, ej min Edvin mer,
hag ämnar åt en annan nu sitt hjärta ge.
Man kan ge sitt hjärta när det är bortgett,
kan det ges åt flera, det som blott är ett?

Förr han plocka blommor och han band dem förr
till en krans var morgon ny uppå min dörr.
Den som nu där hänger är viss för längesen
och där ständigt faller vissnad blad från den.

Tyst, jag hör hans stämma o, den känns så väl,
först med den han trängde in sig i min själ.

stod jag bakom fönstret sjöng han vid mitt tjäll
nu jag ej hört denna på så mången kväll.

Edvin går därborta men kom ej till mig,
när han såg sin Emma han fördolde sig,
han som ofta smög sig i min väg förut,
gick vi in i hyddan eller gick vi ut.

O att jag i min enfald trodde honom så,
trodde när han räckte mig sin hand därpå,
att om än jag bröte han bröt ej ändå,
o att i min enfald trodde honom så.

Skön som sommarens rosor slog hans kärlek ut,
jämte deras bortgång så tog den hastigt slut.
Kanske när vårens blommor spricka ut igen
kommer han tillbaka till sin glömda vän.

Men då så skall jag svara, jag vill älskad bli
ej blott i rosentiden, ty den är snart förbi.
Vill du ej stanna hos mig över vintern
flyg då bort som fjärilen och försvinn som den.

O vad sorg o vad smärta vad kamp uti livet...

O vad sorg o vad smärta vad kamp uti livet,
ja, när som man bliver besviken på allt.
Ej skönjer man kärlek, ej skönjer man solsken,
alltjämt vara ensam, förskjuten och arm.

Jag minns så väl då jag kom uti livet,
jag stiftade hem, jag var lycklig en tid,
jag var älskad av alla, av barn och av maka.
Vad visste väl jag utav sorger och strid?

Men den glädjen den varade inte så länge,
förföraren kom och hon övergav mig,
Då grep mig förtvivlan, jag tappade modet
och glömde det bud, som min Gud mig befallt.

Jag drack utur bägarn för sorgerna glömma,
jag följde med hopen som går mot fördärv,
jag trodde ej världen så hårt kunde döma,
jag sökte blott trohet men falskhet jag fann.

I cellen jag sitter så mörk och så dyster
mitt hjärta vill brista, o hjälp mig, min Gud.
O hjälp mig att leva ett liv till din ära
ty fängelsetiden så svår är förbi.

Glöm inte att bedja en bön för den fallna,
du som i livet har glädje och ljus,
ty mänskligt det är att så kunna falla,
jag tackar min Gud, att det inte var du.

Två måste man vara, om livet ska lyckas,
två till att bygga och två till att bo,
två till att dela glädje och smärta,
två till att dela vårt dagliga bröd.

Imis måne högt på fästet ilar...

2259

46

Imis måne högt på fästet ilar
och om natten gunga alla sig till ro,
alla som i sömnens sköte vilar,
men vid stranden, se, där vandra två.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det är Axel med sin hulda tärna,
skeppet ligger klart och skall avgå,
avskedskyssen vill han henne giva
och därför mötas de vid havets rand.

En signal från skeppet redan ljuder,
Axel famnat har sin hulda vän.
Sen han båten ifrån landet skjuter:
"Adjö, farväl o huld besvärda brud".

Imis måne högt på fästet ilar,
och om natten gunga alla sig till ro.
Ingen kom som brudkyss kunde giva,
men på Huldas kinder rosor brann.

Tiden ilar fort på lätta vingar,
fyra månader förgingo fram,
och vid stranden ser man henne vandra
för att tala vid de böljor blå.

"O du stolta grymma blåa bölja
varför har du rövat bort min enda vän,
är han död så låt mig honom följa
o bölja, bölja ge mig svar igen."

Hulda sjunker med ett krossat hjärta
ned till botten av det djupa hav.
"Axel, Axel!" hör man henne ropa,
men Axel svarar ej ifrån sin grav.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En visa jag vill sjunga om ett förfärligt mord
som nyligen har timat här i Norden,
allt om en ungersven som mördat har sin vän
allt om den falska kärleken på jorden.

Den gossen var ej mer än på sitt adertonde år,
då han bland andra gossar sig förnöjde,
han skulle till sin vän, han måste över sjön,
och lilla båten böljorna han plöjde.

När han kom till vännen så slapp han inte in,
då blev han mycket vred uti sitt sinne,
han sad: "Min vän, låt upp så vill jag strax gå ut,
men först så vill jag se vem du har inne".

Så sparkade han upp dörren och in på golvet sprang,
då fick han se en främling låg därinne
i famnen på sin vän, han blev av hjärtat klämd,
han darrade av ett förfärligt sinne.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sen sprang han ut på gården, en yxa hittade han,
han tänkte nu, att lilla vännen mörda
av ett förfärligt slag, så blodet strömmade av
och båda låg tillsammans och var döda.

Då började han att gråta och ville hemåt gå,
men dörren stängdes till av andra gossar.
Då vände han sig om och emot fönstret sprang
och nedtill sjön att lilla båten lossna.

Sen tog han upp en krita och skrev på båtens kant:
"Adjö, farväl, jag vill ej längre leva.
Min vän hon döder är och jag har ingen kär,
för syndens hårda straff jag endast bävar".

Sen hoppade han ur båten bland böljorna de blå
med sammanknäppta händer i sin sida.
Av kärlek får man sorg och en förtidig grav.
O, ynglingar, tag denna sång till minnes.

Ett minne ifrån Björkeberka vid Helgås sköna strand,
en saga så omtalar den gamla älv ibland,
i sena midnattstimmen nyss älven svävat där,
begråtande en grymhet som här förövad är.

På vackra sjön vid holmen, dör stolta slottet låg
och inom slottets murar man aldrig glädje såg.
En hårder grymmer greve som härskare där satt,
hag blickade som döden uti den mörka natt,

Men samme grymme greve han blott en dotter har,
så mild så god så ädel och icke lik sin far.
Och hennes namn var Anna, hon kärlek fattat har
nu till en fattig gosse som uppå borgen var.

Men Annas grymme fader ett rykte höra får
att Anna älskar Axel, han vredgas däruppå,
han tänker i sitt sinne att taga Åzels liv
och söker upp ett vapen, en lång och skarper kniv.

Det var midsommarafton vid solens nedergång,
Allt efter dagens mödor vid fiolens ljuva klang
församlas här en skara av godsets ungdom där
och även grevens Anna bland glada skaror är.

Hon osedd gått från borgen att Axel träffa få,
och sedan sågs de vandra mot stranden båda två,
allt om sin kärlek tala, varandra lova tro
och svala aftonvinden snart vagga dem till ro.

Men snart de båda vakna uti förskräckelse,
ty Annas grymme fader han höres rytande,
"Du har förfört min dotter, åt dig hon är för god,
hur kan du sådant våga, hon är av ädelt blod."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Ack käre gode fader, hör nu din dotters bön,
jag älska vill min Axel, intill den dag, jag dör.
Får jag ej honom ega, jag ingen glädje har,
din dotters bön ej neka, förlåt mig käre far."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Här hjälper inga böner, ej ett bevekligt ord,
han tager dolda kniven och stöter den så fort
i Axels unga hjärta, han föll i Annas famn
och uti gröna gräset hans hjärteblod förrann.

Nu Axels röst var bruten, han inte tala kan:
"Adjö, farväl min Anna, jag går till himlens land,
sörj ej för mig, din "Axel, ty snart det är förbi,
däruppe över stjärnorna där åter råkas vi."

Men Anna tager kniven ur döda älskarns bröst
och stöter den till skaftet uti sitt eget bröst.
"Jag vill ej längre leva, min gode fader kär",
och vid sin älsklings sida hon faller ned och dör.

För sent att döden hindra, nu greven rusar fram,
han ser dem båda döda, han ro och frid ej fann.
Men uti Werums kyrka har båda fått sin grav
och uti långa tider man det omtalat har.

I sena midnattstimmen nu säggen säger så,
när dimman bredd sin slöja utöver stranden då
en manskgestalt att skåda där fordom mødet hänt,
han fått ej ro i graven, till platsen återvänt.

Uppå sjöens klara spegel...

Uppå sjöens klara spegel
där du alltid är
och där de vita stolta segel
där mitt hjärta är.
Med trohetsminnen beständigt följer
för roa: hurra för Julia, hurra för Julia, hurra för
Julia.

Kvällen kommer. Solen sänker sig på mörkblå våg.
Flickan flydde, o, mig skänkte
blott en ring jag såg.
Men jag stod ensam, o, himmel
för roa: hurra för Julia, hurra för Julia, hurra för
Julia.

Och hon flög bort med vinden
jag blev blek på kinden.
Helt allena stod jag ensam där,
för roa: hurra för Julia, hurra för Julia, hurra för
Julia.

Andrés nordpolsfärd.

Har du hört den stora idén
som skall utföras av herr Andrén,
han skall nu på en gång
fara till Nordpoln per ballong,
trallalalala...
han skall nu på en gång
fara till Nordpoln per ballong.

När Andrén till Nordpoln kom
fick han genast vända om
ty sin korg med talg och fett
den hade han glömt i Göteborg
trallalalala...
ty sin korg med talg och fett
den hade han glömt i Göteborg.

Men tänk om vår kära jord
sen axeln den blivit smord
skulle rulla rent för fort
så vi alla vi trilla omkull?

Var tyst, var still du bölja blå...

Var tyst, var still du bölja blå,
du får ej så mot stranden slå,
du stör ju endast mina drömmar,
jag älskar icke dina strömmar.

Med händer sammanknäppt till bön
en bleker yngling stod vid sjön
och tåren stelnat har på kinden,
det kom sig utav aftonvinden.

Han kastar sig i böljan blå
och vågorna de sammanslå.
Nu blott ett stelnat lik där flyter
och vågorna mot stranden ryter,

Nu har han äntligen frid ju fått,
till sälla land har själen gått.
Där skall han henne återvinna,
i himlen skall han henne finna.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En rallare, en rallare från Skövde ort han kom,
han fria till en flicka, skön Cecilia hette hon.
Hennes tankar vart frimodiga, hennes hjärta stod i bran^d
när som hon stod och talade allt med en rallarman.

Den rallaren, den rallaren från fingret tar han ring
"Tag denna skön Cecilia till dess du bliver min,
mitt hjärta vill jag giva dig, vill giva dig min hand
om du med mig vill knyta kärleksband."

- "Tro aldrig jag knyter nåt kärleksband med dig
ty du är blott en rallare och jag en flicka fin.
Nej, bort med sådna tankar, bort med allt besvär,
tro aldrig att jag håller en rallare så kär."

Den rallaren, den rallaren han reser bort sin kos,
han reser bort till fjärran land från sin utvalda ros.
Han tänker på Cecilia som en gång svarat nej
tro aldrig att jag håller en rallare så kär,

Två år de var förgångna, förgångna runtomkring
då faller skön Cecilia i febersjukan in.
Hennes sjukdom den var blandad med kärlek och stor sor^g
för det hon en gång givit den rallaren en korg.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

Cecilia blev döder och lagder uppå bår,
av gossar blev hon buren till gravens kalla vår,
och uti denna boning och uti denna grav
där vilar skön Cecilia den förr jag älskat har,

Ack, hör nu flickor alla, ett ord jag säga vill,
tag emot gossars kärlek när detta bjudes till,
låt aldrig sådant högmod i edra hjärtan bo
i gravens kalla boning där finner allting ro,

Jag är en ung och fattig dräng
har intet hus och intet hem,
min mor hon lade sig i ro,
hon ville helst i graven bo.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Min fader har jag aldrig känt,
min moders hjärta har han bränt,
hon gråt så tungt, hon tärdes ut,
hon bleknade bort och bad till Gud.

Här går jag nu för var mans dörr
och Gud vet varför jag det gör.
Jag hör så många glada små
som ger mig bröd och ber mig gå.

På denna långa breda väg
så mången herre möter jag.
De kör så stolt och glatt i trav,
de akta ej på smådrängs klag.

När kusken kör så slår han på,
hans fru vill mig ur sinne gå,
en liten skilling åt mitt väl,
åt fattig dräng med sorgsen själ.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sen går jag ock i molna natt
sen alla människor sig nedlagt.
Här går jag hungrig, trött och våt,
men ingen hör min stilla gråt.

Det var en vacker aftonstund,
jag gick förbi en grönan lund.
Jag hörde där så skön en klang,
i skolehus små barn som sjöng.

Jag smög mig med en sakta drill
den helga barnakammaren till.
Jag satte mig på bänk vid dörr,
jag hörde aldrig sådant förr.

Där sjöngs om Gud i himmelrik,
de tacka honom hjärtelig.
Där bads för alla fjärr och när,
där bads för den som fattig är.

2259

58

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fragment av visa.

Fragment av visa.

Varför skall gesäller ständigt ut och vandra?
De äro ju människor de såväl som andra,
söka sitt bröd inom varje mans dörr.
"Tag din ränsel och spring hela världen ikring
så får du ditt dagliga bröd."

.....

I Trälleborg där min första morgon randas...

I Trälleborg där min första morgon randas,
jag är född i Trälleborg,
där som pojke jag glädje andas,
tiggaryngel känna ingen sorg.

Det är trevligt till att sälja
kakor på dess torg,
Sköna by, sälla stad,
muntra Trälleborg.

I Malmö är så trevligt till att vara
blott man inte bliver allt för kär,
för då kan man sin kassa aldrig spara,
varje skilling man till flickan bär,

Ramsa.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2259

Ramsa.

60.

De va po den tien ja tjente i Ynkedala.
Där hade ja en höna som kunne både jorra/värpa/å gala
hon jorde au holka å bolka
å jorde så mejet som femtan kreg kunne molka.
Å ja ble galen po den hönan,
ja for te stan å skulle sälja na
å där kom en kvinga
å skulle se po hinnes vinga
å skulle se om hon kunne springa
å po hinnes tär
hur mejet hon va vär.
Sin for ja te Skanör
å köpte hör
å där dö ja po en rullebör.
Sin skicka vi båd etter Kitta Lorva
hon skulle did å göra korva,
å alla som sprant ud å ing
fick i röven me pölseking.

Far å ja vi skulle köra te skövs
far fåre å ja etter,
far lyckte /stängde/ å ja töppte /stängde/.
Å vi kom te en faselet stor sköv,
där va ente mer än ett trä,
å ja klö opp i yssen /yxan/
å tåppte träed,
sin ramla ja nör i margelgrav
å fick träskorna folla me tjornepigga.

2259

61

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Arbetsvisa vid stubbupptagning i Löberöds mosse.

En tom, två tom, tre eller fyra tom
ja feman och sexan de tar vi på köpet,
ja bara vi hivar men hålet är öppet.
En tom, två tom etc.....

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVGåtor.

Nårr en krågunge ska ud å flya fässta gång, vicket håll
flyer den då åd?

/Dit näbben pekar/

Nårr kan krågan sidda på stubben?

/När trädet är hugget/

Drängen sto i stalldören å viste sitt de långa å hon sto i
köksdören å viste sitt de runna. Så sa hon: "Annors, kom hid
å stick ditt i mitt så bli vi båda hulpa. .

/Kvastskaft/

Kydtopp i kydhål,
smick smack för ashål.

/Diande pys/

2259

63

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vad är det, som en liten pojke kan bära upp på loftet, men som
tusen man inte kan bära på en järnstång ner?

/Väderspänning, gemenligen kallad
"fis"/ö

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

I går va ja i stan
å där ~~sau~~ sau ja en unnerli ting.
Ja kunne ente ta'ed
för de rände runten ikring,
så sau ja ti en liden stong,
sin pev de ti som hondan
å sin killade au emod Long.

/En bonddräng som första gång såg tåget

Där satt en tvåfötting på en trefötting och åt
på en enfötting. Så kom där en fyrfötting och
tog enföttingen från tvåföttingen. Men så tog
tvåföttingen treföttingen och slog till fyrföt-
tingen så att fyrföttingen tappade enföttingen.
Så fick tvåföttingen sin enföttingen igen.

/Skall
läsas
fort/

/En hund som stal en grisfot från en
mänska som satt på en trebensstol./

2259

65

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

"Kässta te djyped, kvinga, där e sju ärter i en tunna vann",

/Vid kardegillet/

Två strån i ett glas - de sir ras
å två rumpor å en mus - de sir - Rasmus.

Ta tappen au tunnan å lad de rinna - de sir mästeborinna

/Borgmästarinna/

Två ärtor å en skäppa - de sir Jäppa.

Tor me sitt fagra skägg
lockar barnen udom vägg,
så kommer far me sin röa hua
å kör dom ing i stua,
eller
Så kommer Gya me sitt skarpa ya
å kör dem ing igen.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Får ja leva å ha hälsan, så kommer ja också dit," sa Blomstra
gick över kyrkogården. nd,

"Smakar ändå karl," sa flickan, kysste tocken.

"Ingen lycka utan olycka", sa bonden tappade vantarna i graven

"Kan alltid vara bra till något", sa flickan, tog med sig vaggan

Skräppor växer mest i skidekrogar.

"Det är skarp snus", sa Hin, när han blev skjuten i näsan.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

67

"Du nådia sol, va du gassar", sa tiggaren, när brödpåsen brände på hans rygg.

De gaur lia bra som lappa vänta i månsken.

"De gaur rektet bra", sa Store Jon, när han bölja te bedor me nesan i åtta da.

"När en mådor /av möda d.v.s. arbetar/ å mådor så bler de lia väl nåd aued", sa han som ränsa opp grober me nävana.

2259

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

68

Vussa lulla, lidet barn
stort i röven som en kvarn
å hoed som en skäppa -
de ska heda Jäppa.

"Nu e de te änne me visslandet," sa paugen, nårr han skar flab-
ben au se.

"Ente titt kommer ja, men nårr ja kommer, kommer ja som tusang
djävla", sa käringen, nårr hon ramla på hoeded ing genom käck
körkodörn.

10
Liane
Lobersöd

K. Fraulow
2259
1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

69.

Tobak och pipa
i likkistan.

Tobak och pipa
i likkistan.

Min far talade om, att förr i världen kunde
det hända, om den döde varit passionerad rökare, att man lade
tobakspipan med honom i likkistan. En gång dog en käring, som
hade varit en stor rökare och för övrigt ett riktigt rivjärn
mot sin man. Denne lade tobak och pipa till henne i kistan
och sade därvid: "Här har du tobak och pipa, och eld får du nog
där du kommer."